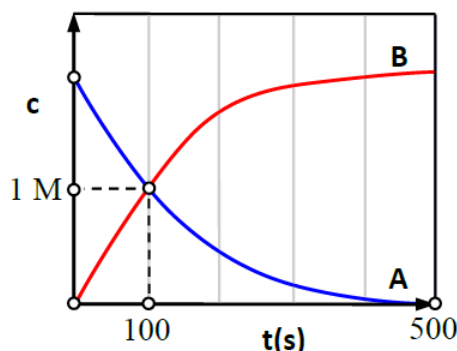

Χημική Κινητική

1. Σε δοχείο όγκου $V = 2 \text{ L}$ εισάγουμε ποσότητα ένωσης $A_{(g)}$ η οποία από $t = 0$ διασπάται σύμφωνα με την αντίδραση: $A_{(g)} \rightarrow B_{(g)} + 2\Gamma_{(g)}$

Για την αντίδραση αυτή και για τα σώματα $A_{(g)}$ και $B_{(g)}$ λαμβάνουμε τις καμπύλες αντίδρασης που εμφανίζονται στο γράφημα.

α) Αν τη χρονική στιγμή $t = 100 \text{ s}$, ισχύει: $[A] = [B] = 1 \text{ M}$, να υπολογιστούν: **i.** Η αρχική ποσότητα του σώματος $A_{(g)}$, σε mol. **ii.** Η μέση ταχύτητα της αντίδρασης από 0 σε 100 s. **iii.** Η συγκέντρωση του $\Gamma_{(g)}$ για $t = 100 \text{ s}$.

β) Θεωρούμε ότι η αντίδραση ολοκληρώνεται τη χρονική στιγμή $t_v = 500 \text{ s}$. Τη χρονική αυτή στιγμή να προσδιοριστούν **i.** η ταχύτητα της αντίδρασης και **ii.** οι τελικές συγκεντρώσεις όλων των σωμάτων.

2. Σε κενό δοχείο σταθερού όγκου 82 L εισάγεται ποσότητα $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3_{(s)}$, υπό σταθερή θερμοκρασία $T = 400 \text{ K}$, που διασπάται σύμφωνα με την εξίσωση:

Η πίεση στο δοχείο έχει αρχική τιμή $P_0 = 0$ και σταθεροποιείται στην τιμή $P = 1 \text{ atm}$ από τη χρονική στιγμή $t = 25 \text{ s}$ και μετά. Να υπολογιστεί η τιμή της μέσης ταχύτητα της αντίδρασης από την έναρξή της μέχρι το τέλος της. Δίνεται $R = 0,082 \text{ L} \cdot \text{atm}/(\text{mol} \cdot \text{K})$.

3. Σε δοχείο σταθερού όγκου 10 L και σε σταθερή θερμοκρασία εισάγονται $x \text{ mol N}_2$ και $y \text{ mol H}_2$ οπότε πραγματοποιείται η χημική αντίδραση: $\text{N}_{2(g)} + 3\text{H}_{2(g)} \rightarrow 2\text{NH}_{3(g)}$, $\Delta H = -90 \text{ kJ}$

Μετά από 2 min από την έναρξή της αντίδρασης το αέριο μείγμα στο δοχείο περιέχει ισομοριακές ποσότητες από τα τρία συστατικά του, ενώ ελευθερώνει ποσό θερμότητας 180 kJ . Να υπολογίσετε:

α) τις αρχικές ποσότητες x και y ,

β) τη μέση ταχύτητα της αντίδρασης και τη μέση ταχύτητα παραγωγής της NH_3 στο χρονικό διάστημα των δυο πρώτων min,

γ) την % μεταβολή της πίεσης στο δοχείο στο χρονικό διάστημα των δυο πρώτων min.

4. Σε κενό δοχείο σταθερού όγκου 10 L εισάγονται $0,5 \text{ mol}$ στερεού A και θερμαίνονται σε σταθερή θερμοκρασία $\theta \text{ }^\circ\text{C}$, οπότε πραγματοποιείται η αντίδραση: $A_{(s)} \rightarrow B_{(g)} + 2\Gamma_{(g)}$

Η αντίδραση ολοκληρώνεται σε χρόνο 10 min .

α) Να εξηγήσετε πώς μεταβάλλεται η ολική πίεση στο δοχείο στη διάρκεια της αντίδρασης.

β) Να εξηγήσετε γιατί κατά τη διάρκεια της αντίδρασης η ταχύτητα παραμένει σταθερή.

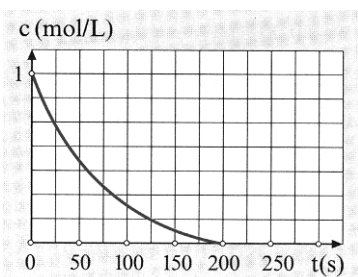
γ) Να σχεδιάσετε την καμπύλη αντίδρασης για τα προϊόντα B και Γ και να υπολογίσετε τη μέση ταχύτητα της αντίδρασης στο χρονικό διάστημα $0-10 \text{ min}$.

δ) Να υπολογίσετε τις συγκεντρώσεις των προϊόντων B και Γ τη χρονική στιγμή $t=4 \text{ min}$.

(απ.: (γ) σταθερή $v = 5 \cdot 10^{-3} \text{ M min}^{-1}$, (δ) $[B]=0,02 \text{ M}$, $[\Gamma]=0,04 \text{ M}$)

Παράγοντες που επηρεάζουν την ταχύτητα της αντίδρασης

5. Έστω η αντίδραση: $A_{(g)} + B_{(s)} \rightarrow 2\Gamma_{(g)}$

Στο διπλανό διάγραμμα φαίνεται μεταβολή της συγκέντρωσης ενός από τα σώματα της αντίδρασης συναρτήσει του χρόνου.

- α) Σε ποιο από τα σώματα αναφέρεται το διάγραμμα;
- β) Πώς θα μεταβληθεί το διάγραμμα αυτό:
  - i) αν ελαττώσουμε τη θερμοκρασία;
  - ii) αν προσθέσουμε καταλύτη;

6. Πώς επηρεάζει η παρουσία καταλύτη:

- α. Την ενθαλπία (ΔH) μιας αντίδρασης;
- β. Τη θέση μιας χημικής ισορροπίας, δηλαδή την απόδοση μιας αμφίδρομης αντίδρασης;

7. Η ταχύτητα μιας αντίδρασης διπλασιάζεται όταν η θερμοκρασία αυξάνεται κατά 10°C . Έστω μια αντίδραση με ταχύτητα $v = 5 \cdot 10^{-3} \text{ mol L}^{-1} \text{ s}^{-1}$ στους 50°C . Αν η θερμοκρασία αυξηθεί στους $\theta^\circ\text{C}$, η ταχύτητα της αντίδρασης γίνεται $v = 0,08 \text{ mol L}^{-1} \text{ s}^{-1}$. Να υπολογιστεί η θερμοκρασία $\theta^\circ\text{C}$.

8. Σε ποια από τις παρακάτω αντιδράσεις σχηματίζεται το $\text{H}_{2(g)}$ με μεγαλύτερη ταχύτητα;

- α) Διάλυμα HCl 1 M αντιδρά με Mg ή Fe .
- β) Zn αντιδρά με διάλυμα HCl 1 M ή με διάλυμα HCl 0,1 M.
- γ) Διάλυμα HCl 1 M αντιδρά με 1 g σκόνης Zn ή με 1 g ταινίας Zn .
- δ) Ένα σιδερένιο καρφί αντιδρά με διάλυμα HCl 1 M στους 25°C ή στους 40°C .

9. Έστω η αντίδραση:

Ποια επίδραση θα έχουν στην αρχική ταχύτητα της αντίδρασης οι παρακάτω μεταβολές;

- α) Αύξηση των mol του CO_2 .
- β) Αύξηση της θερμοκρασίας.
- γ) Η ποσότητα του C να είναι με τη μορφή μεγαλύτερων κόκκων.
- δ) Ελάττωση του όγκου του δοχείου.
- ε) Προσθήκη $\text{CO}_{(g)}$.

10. Να εξηγήσετε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες.

- α) Η αύξηση της θερμοκρασίας αυξάνει την ταχύτητα της αντίδρασης μόνο όταν η αντίδραση είναι ενδόθερμη.
- β) Όταν αυξάνεται η θερμοκρασία, αυξάνεται ο αριθμός των αποτελεσματικών συγκρούσεων.
- γ) Επειδή η αύξηση της θερμοκρασίας κατά 10°C διπλασιάζει την ταχύτητα μιας αντίδρασης, συμπεραίνουμε ότι η αύξηση της θερμοκρασίας κατά 100°C εικοσαπλασιάζει την ταχύτητα της αντίδρασης.

δ) Η αύξηση της θερμοκρασίας προκαλεί ελάττωση στην ενέργεια ενεργοποίησης.

ε) Η μεταβολή της πίεσης με ελάττωση του όγκου, επηρεάζει την ταχύτητα όλων των αντιδράσεων στις οποίες μετέχουν αέρια.

στ) Η ταχύτητα μιας αντίδρασης επηρεάζεται αν μεταβληθούν οι συγκεντρώσεις των αντιδρώντων ή των προϊόντων.

ζ) Για την αντίδραση: $\text{CaCO}_{3(s)} \rightarrow \text{CaO}_{(s)} + \text{CO}_{2(g)}$

η αύξηση της πίεσης αυξάνει την ταχύτητα της αντίδρασης.

11. Περίσσεια σκόνης MgCO_3 προστίθεται σε 50 mL διαλύματος HCl 1 M, οπότε πραγματοποιείται η αντίδραση:

Να προβλέψετε ποια επίδραση θα έχουν οι ακόλουθες μεταβολές στην αρχική ταχύτητα της αντίδρασης και στον συνολικό όγκο του CO_2 που θα σχηματιστεί.

α) Προστίθεται ίση ποσότητα MgCO_3 με τη μορφή μεγαλύτερων κόκκων σκόνης.

β) Χρησιμοποιούνται 50 mL HCl 2 M αντί για 50 mL HCl 1 M.

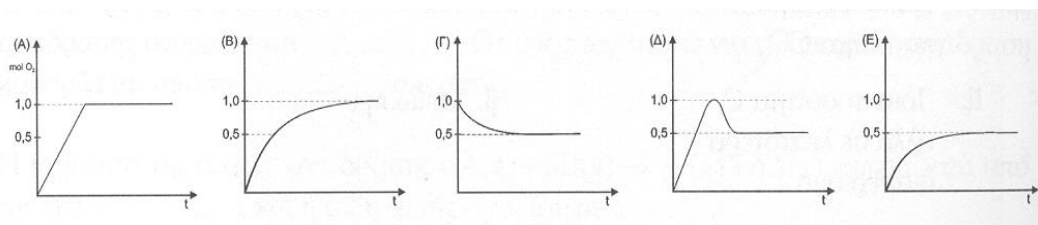
γ) Χρησιμοποιούνται 25 mL HCl 2 M αντί για 50 mL HCl 1 M.

δ) Ίσος όγκος H_2O προστίθεται στο οξύ πριν από την προσθήκη του MgCO_3 .

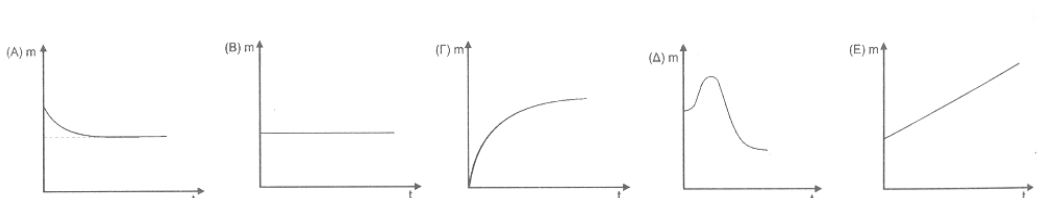
ε) Χρησιμοποιούνται 100 mL HCl 1 M αντί για 50 mL HCl 1 M.

στ) 1 g NaOH διαλύεται στο οξύ πριν προστεθεί το MgCO_3 .

12. Το MnO_2 καταλύει τη διάσπαση του υπεροξειδίου του υδρογόνου σε οξυγόνο και νερό. Ποια από τις ακόλουθες καμπύλες παριστάνει τη διάσπαση ενός mol H_2O_2 ;

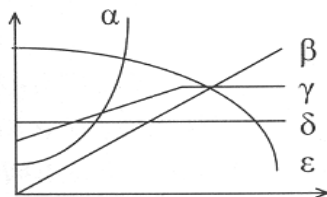

13. Αέρια NH_3 περνάει μέσα από θερμαινόμενο σωλήνα, ο οποίος περιέχει CuO . Ποια από τις ακόλουθες καμπύλες παριστάνει τη μεταβολή της μάζας (m) του CuO σε συνάρτηση με το χρόνο (t);

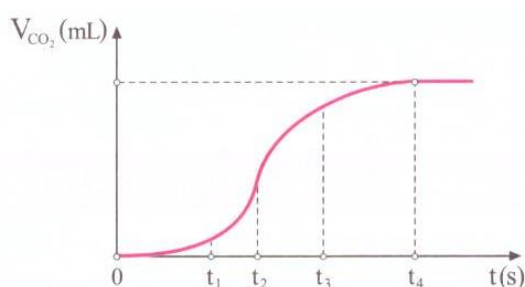
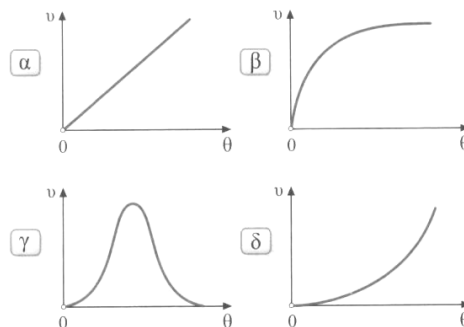
14. Δίνεται η απλή αντίδραση: $A_{(g)} \rightarrow B_{(g)} + \Gamma_{(g)}$

Θεωρώντας την κάθε καμπύλη από μια φορά, να εκτιμήσετε ποια είναι η καταλληλότερη για να παραστήσει:

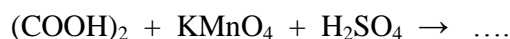

- i) Τη μάζα του καταλύτη σε σχέση με το χρόνο, εφόσον η αντίδραση γίνει παρουσία καταλύτη.
- ii) Την αρχική ταχύτητα της αντίδρασης σε σχέση με την αρχική συγκέντρωση του αντιδρώντος.
- iii) Την αρχική ταχύτητα της αντίδρασης σε σχέση με τη χρησιμοποιούμενη θερμοκρασία.
- iv) Τη συνολικά ασκούμενη πίεση υπό σταθερή θερμοκρασία και όγκο του δοχείου όπου διασπάται ορισμένη ποσότητα της A σε σχέση με το χρόνο.

15. Ποιο από τα διαγράμματα δείχνει την ταχύτητα μιας ενζυματικά καταλυόμενης αντίδρασης σε συνάρτηση με την αύξηση της θερμοκρασίας;

16. Σε δοχείο πραγματοποιείται η χημική αντίδραση:

Το επόμενο διάγραμμα παριστάνει τον όγκο του αερίου CO_2 που ελευθερώνεται, σε ορισμένες συνθήκες, σε συνάρτηση με τον χρόνο.

- α) Να εξηγήσετε τη μορφή του διαγράμματος. Ποια χρονική στιγμή η ταχύτητα της αντίδρασης είναι μέγιστη;
- β) Να σχεδιάσετε το ίδιο διάγραμμα $V_{\text{CO}_2} = f(t)$, αν προσθέσουμε αρχικά στο διάλυμα ιόντα Mn^{2+} .